

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Iaktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvételi és rendelési irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjessy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előzetesek, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számíttatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyíltérben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük póntoken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi április 2-án.

14. szám.

Feltámadás napján.

Visszatér az ima az ajkakra, a remény a szivekbe, mint a virág a pusztára, a falomb a tar galyakra. . . . A megnyugvás, mint az elköltözött madár visszazár az ember lelkébe, ebbe a csöndes fészékbe s hiszünk, remélünk újból a feltámadásban, várunk a feltámadásra.

Az emberiség ezer milliója, melyet üzött a kétség, lelkében a rossz szenvedélyek, szívében a harag, irigység, ajkán az átok, elfogul egy pillanatra, megbékül önmagával.

Aztán leborul az oltár elé, meggyónja vétkeit s megtisztulva, föllelkesülve folytatja a munkát önmaga és embertársai jóvoltáért.

Es mi okozza ezt?

Keressük az okot, ezt a nagy hatalmat, melynek mégis bele kell folynia a mindenség sorsának intézetébe. Keressük és megtaláljuk!

A hitnek, az igaz vallásnak eredménye ez!

Diadala a leghatalmasabbnak, a legirgalmasabbnak.

Diadaia az Istenségnek az ember fölött. Olyan diadala, mely a legyőzöttet, az embert nem rabjává teszi, de fölemeli magához a mérhetlen magasságba.

A föltámadás ünnepe a legalkalmasabb arra, hogy az embereket imádkozni és dolgozni megtanítsuk. Nem templomi szent be-

szédek hangján, nem a bűnök ostromozása által, hiszen ezeknek annyira tudatában van minden ember, hogy megerőtetés nélkül meg tudja vonni a határt a kettő között.

A kötelesség fogalma inkább az, melyet sem ösztönből, sem sugallatból nem tud az ember körülírni, sem megérteni annyira, hogy azt teljesítse minden buzdítás, figyelemzés nélkül.

Pedig a kötelesség kettős. Az ember és a honpolgár külön külön kötelességeit kell teljesíteni mindenkinek, mert hiszen mindenkinek van joga, külön külön meghatározott joga, mint embernek és honpolgárnak.

Az ember kötelessége az általános emberszeretet, a honpolgár kötelessége a hazaszeretet!

Vannak az emberiségnek mostoha gyermekei, a társadalomnak száműzöttei, a világnak tévelygői. A sors nem keresi ki azokat, a kiket sujtani kell, sujt vakon és kegyetlenül. A bűn rátalál a szivekre minden rétegében s rémes játékokra ragadja őket mindazzal, amit szentnek, érintetlennek kellene tartania. Mindkét csapás, ha együtt jár, megbontja az emberek eszét, megmetyezi a lelket, meggyilkolja a szívet.

Szeressétek a sorsüldözött embereket, kíméljétek a bűn áldozatait és mentsétek meg a sülyedőket! Ezt parancsolja az általános emberszeretet. Az árváktól, koldu-

soktól, szegényektől ne forduljatok el, a kisértő bűnbe sülyedt embereket ne vessétek meg, a tévelygőket ne átkozzátok ki — mert ők is emberek.

S ha mindezt megfogadtátok, ne feledkezétek meg a hazáról. Élvezitek a jogokat, az előnyöket, melyeket az állam nyújthat. Véd benneteket, élteteket, vagyontokat. Mindenféle javatok törvények által van megoltalmazva. Az állam intézményei védik meg a polgárt a közte járó, lappangó és idegen, kívülről leskelődő ellenségektől.

A haza eszméje nem fikezió! Érzitek, tapasztaljátok mindannyian s ha van valami, amit legelső sorban szeretni, imádni kell, az a haza.

Szeressétek hazátokat!

Bárki, bárhogyp képzelet a föltámadás jelenét, azt nem szabad mesteriesen rendezett színjátéknak tekinteni, azt nem látni, de érezni kell!

Érezni a szív dobbanásában, a lélek fölemelkedésében. Keressétek az Istent és megtaláljátok mindenütt, de leghamarabb önmagatokban.

Ennek az ünnepnek nagyszerű, de egyszerű magyarázata van.

Ünnepe a természet, az emberi érzés ujulásának.

Ujulása a vallásnak, a szent hitnek, az igének.

Ez a feltámadás!

Tárcza.

Liza kisasszony.

Írta és felolvasta Verseczen az árvaház javára rendezett estélyen márczius 21. én

Herceg Ferencz.

(Folytatás.)

Gida később a bodzafa alatt elmondta barát-nőjének azt a nevezetes jelenetet, mikor első ízben megint összeházaszkodott a mostoha anyjával.

Haza jött az internátusból és az édes atyja úgy fogadta, mintha nem is történt volna közöttük semmi. Mintha nem is lettek volna riválisok. Azt mondta:

— Szervusz gyerek! Lám, már kezd nőni a bajuszod!

Katinka asszony bejött, ő is úgy tett, mintha nem történt volna semmi. Mintha soha sem szerették volna egymást. Azt mondta:

— Jé, Gida! Milyen nagy ember lett belőled! — Aztán más egyébről beszélgetett és az ezredes elég lovagiatlan volt hajdani riválisával szemben, hogy feleselni kezdett vele a zsebpénze miatt. (Gyerekkorában egészen szabadjára hagyta, mint egy férfit és most azzal akarta jóvá tenni hibáját, hogy úgy bánt vele, mint egy gyerekkel.)

Mikor Gida kiment a szobából, Katinka egy mellékajttól utána szölt és titokban egy összehajtott papírt csusztatott a kezébe.

— Vigyázz, hogy az öreg ne lássa! suttozta. Gida elsápadt, a térdei moztak. Aztán a papírral kirobant az istállóba.

— Ah, — tehát levélben mentegeti magát! Nem volt levél, hanem egy ötven forintos bankjegy. . . . Pénzt adott neki, hitvány pénzt! Liza sóhajtozva mondta:

— Katinka egy eszeget sem romantikus.

Azt tanácsolta Gidának, hogy tépje ki gyökerestül Katinka képét szívéből. Valamint gyökerestül kitépni a szívből. — ez megint olyan dolog volt, a mi Radányi Gidát föllelkesítette. Megfogadta, de csak olyan föltétel alatt, ha Liza nagylelkűen segítkeznék fog neki ez érdekes műveletnél.

A gyerekek gyakori együttlétének az lett a következménye, hogy Gyurkovicsnének egy ötlete támadt. A Gyurkovicsné ötletei pedig rendszeren két emberhának az összeházasítására vonatkoztak.

Mikor Katinka egy ízben megint fölvetette a családban legaktuálisabb kérdést, hogy mit fognak Lizával csinálni? Gyurkovicsné azt mondta:

— Tudod mit gondoltam? Elvehetné a ti Gidá'ok!

Katinka elnevette magát.

— Mit? Én legyek a kövér Liza anyósa?

— Miért ne? Azelőtt úgyis sokat veszekedtél vele. . . . Ha a papok nem akarják, csak reám kell bízni. . . . Kijárom én a dispencziót a püspöknél, az érseknél, — ha kell, a római pápánál is! Igazán, — szólhatnál az öregednek.

Katinka még az nap szölt az öregjének. Az öregnek éppen borotválkozó napja volt, és ilyenkor le lehetett melléje ülni a kerevetre. Különbem nem lehetett, mert a tűskéivel fölsikálta az ember arczbőrért.

— Nem szeretem, hogy Gida mindig itt ödög és nem tud magával mit kezdeni. Untatja magát és az egész világot. Legjobb volna feleséget keresni neki, aztán odaadnád nekik az egyik pusztát.

— Talán már kerestél is neki feleséget?

— Tudok egy jóra való leányt, a ki fölig szerelmes belé és ő is szereti.

— Milyen fajta?

— A te feleséged se különb fajta!

— A kövér Liza. . . .

Az ezredes nevető göresöt kapott, Katinka pedig megharagudott és hitba ültette.

— Micsoda? A tacsó legyen az én sógorom?

— Szégyelené a rokonságát?

Én nem tudom, hogy micsoda eszközökkel tudott Katinka asszony az ezredes urra hatni; én csak azt tudom, hogy az ezredes, mikor megint borotválkozó napja volt, megadta magát.

— Bolond állapot, de ha szeretik egymást.

— Imádják egymást!

— Akkor nem bánom! Legalább nem lábatlankodik többet itt a fiu.

A családban tehát elhározták, hogy Gida és Liza egy pár lesznek. A titok aztán kiszivárgott a gyerek szobába is, a konyhába is, a faluban is beszéltek róla, a vármegyei urak pedig már a la-

Bucsuztató.

A „Délvidéki Nemzetőr“ című verseczi magyar lap, mint azt mult vasárnap, utolsó számában, rövid, hideg sorokban maga kijelentette — megszűnt létezni.

A nyolczadik évfolyamnál érte utól szomorú végzete. Mivel azonban nem búcsúzott el olvasóitól, megteszem én azt a „néhai“ helyett, hiszen van elég jogczimem hozzá.

Azt a lapot, mint a legelső verseczi magyar ujságot én alapítottam ezelőtt 8 esztendővel. — Hét hosszú éven át én szerkesztettem sok öröm, de sok viszontagság közt is.

Valami különös és lehetetlen dolognak tartották azt, hogy Verseczen magyar lap megélhessen. Halvaszületett gyermeknek tartották vállalkozásomat.

Azok, kiket nem tudni miért, abban az időben bántott, részben még most is bánt a magyar szó, a magyar betű, sokszor támadtak ádázul a merész magyar lap ellen. Sokszor állott azon a ponton, hogy feladja a küzdelmet, de mindannyiszor, a midőn legnagyobb volt a baj, a város és vidék magyarsága, intelligenciája meghozta az anyagi és szellemi támogatást, s a kis magyar lap, hol legyűrve, de azért meg nem félemlítve, hol felülkekedve a folytonos harcban mégis fel bírta magát tartani.

Bizonyos tarthatatlan állapotok a mult évben arra kényszerítettek, hogy hét évi működés után nem szívesen bár, de ott hagyjam a „Délvidéki Nemzetőr“ szerkesztését s a lelkem előtt lebegő eszme fentarthatása végett a második magyar lapot, a „Délvidék“-et megalapítsam. Tudtam, hogy ez a vállalkozás még az elsőnél is több kockázattal jár, de régi hí pártfogóim és barátaim — kiknek ez alkalommal is igaz köszönetet mondok — követtek az új zászló alá, és tervem sikerült!

Most, midőn a „Nemzetőr“ gyászjelentése kezembe került, midőn végig nézek a könyvtáramban bekötött 7 évfolyamon, — bár ki mint és hogy beszéljen — legtávolabbról sem a káröröm, hanem a szomorúság érzete fog el.

Annak az ujságnak mégis csak én voltam az igazi édes apja.

Alig, hogy egy évre idegenbe került, a gondolat ápolat, védett, dédelgetett gyermek, a mostohák közt alsatnyult, elárvult, Meg megnyilatott az én apai szívem, midőn láttam, hogy kezdi elfelejteni az édes magyar nyelvet.

Idegenben volt, de azért rá-rá szóltam szelid intéssel, hogy „régi fiam“, mi lesz hát veled? — a magyar nyelvet ne szégyenítsd meg, tanulj, és ne felejts!

A mostohák közé került gyerek — talán a „Tante“ unszolása folytán, kezdett daczoskodni, itt-ott, a mikor nagyra nősztgették a kurázsiját, még űtni is akart egyet-egyet az édes apjára.

Soha sem tudtam — még ha nagyon akar-

kodalom napját is tudták. Mikor Gyurkovicsné megrendelte Liza kelengyjét, a budapesti ismerősök is megtudták a dolgot.

A Gyurkovicsék berései csak úgy szóltak Gidáról:

— Ahol ni, — a mi kisasszonyunk vőlegénye!

A réti halászok különválogatták a kövér kecskéket a lakodalomhoz. Kukac Bandi eljött a nagyságos asszonyhoz és megkérte, hogy ezúttal az ő bandáját fogadják fel. Az ő kontrásai nem isszák le magukat és ő megfelel minden hiányzó ezüst kanálért.

Mondom: mindenki tudta, csak két ember nem tudta, a kit pedig a dolog szintén érdekelt volna, — Gida és Liza. Gida már akkor Liza segítségével szerencsésen kitépte a mostoha mamája képét szívéből, még pedig gyökerestül, és most egy újabb tragikus szenvedéllyel küzdött.

Szerelmes volt a kövér Lizába, szerelmes volt annak rendje-módja szerint, — pedig mikor Katin-káról nagylelkűen lemondott, megesküdött magában, hogy ez életben nem fog többet szeretni. A szíve sirbolt lesz, hová meghalt szerelmét temette. És most fülég szerelmes volt Lizába, — ez volt az ő tragikum.

Hosszú tüprengés után föltárta helyzetét Liza előtt, egyszersmind megkérte barátóját, hogy segítsen most már saját képét gyökerestül kitépni a szívéből.

Liza megszeppent és majdnem sirva fakadt. Mikor Gida megkérdezte, hogy fél-e tőle, azt mondta, hogy igenis fél. De mikor megkérdezte, hogy gyűlöli-e most már, azt mondta, hogy gyűlölni éppen nem gyűlöli. . . És ha Gidának elejétől fogva az volt a végzete, hogy őt szeresse, akkor hiába is akarná a képét kitépni a szívéből, mert a végzet ellen nem küzdhet az ember.

(Vége következik.)

tam is, igazán haragudni reá! Hiszen ha rosszul, ha akadozva beszélt is, de magyar nyelven szólt.

A nem hozzá illő nevelés azonban egy rövid év alatt tönkretette, — tönkre tette annyira, hogy utolsó szavaiban még arról is megfolekedett, halálós ágán, a mikor minden jó lélek magába száll, hogy köszönetet mondjon azoknak, a kik hosszú éveken ápolták.

Én, annak a mostoha sorsba került elhunyt fiámnak az apja, pótolni akarom most mulasztását, igaz ben-ő köszönetet mondok azoknak, kik a néhai hosszú éveken át pártolták, istápolták, ha már úgy rendelte a teremő, hogy elhalt az idegenbe jutott fiú, arra kérem tisztelettel a nagyérdemű közönséget, hogy még élő testvérét, a másik fimat, a „Délvidék“-et gyámolítani kegyeskedjék. **Palócz.**

Napi hírek.

Boldog ünnepeket! Lapunk barátai és olvasóinak s a t. cz. közönségnek ez úton is kívánunk szerencsés, boldog husvét ünnepeket!

Törvényhatósági közgyűlés tartatott f. hó 28-án a mult kedden Rudnai Nikolits Sándor főispán ő Méltósága elnöklete alatt, melyen a város atyái oly nagy számmal jelentek meg, hogy az ülésterem, mely különben is kicsi és igénytelen, ez alkalommal valóban nagyon is szűknek bizonyult. A szerb anyanyelvű képviselők teljes számban jelentek meg, mert rajuk részve fontos ügy, a gör. kel. szerb iskolák ügye is színre került, s nagyob vitára és eszmecsere adott alkalmat. Nikolits főispán ő Méltósága a közgyűlés elején pár meleg szóval üdvözölte a képviselő testületet, különösen pedig az újonnan választott képviselőket, abbéli meggyőződésének adván kifejezést, hogy megfelelő a lakosság által bennük öszpontosult bizalomnak, a tanácskozások folyamán minden mellétekintet nélkül teljes tárgyilagossággal csakis a város javát fogják mindenkor szem előtt tartani. **S e e m a y e r** János polgármester havi jelentésével kapcsolatban **R o t t l e r** indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy Versecz város közönsége egyetértve az érdekelt szomszéd községekkel minden törvényes eszközt fel fog használni arra, hogy a temes-bega vízszabályozási járulékok régi hátralékainak mikénti befizetése tárgyában Budapestten tartott értekezlet határozata (az újonnan készített leszámolási művelet elvetetett, s a hátralékok a régi kulcs szerint szedetnének be) törvényerőre ne emelkedjék. — **W e i f e r t** Károly főjegyző bemutatja az újonnan választott képviselők névsorat. Az igazoló választmány **G r e n c s a r s z k y** Vazul választását megsemmisítette, a harmadik kerületbeli választást pedig a fellebbezés felrététele mellett igazolta — A kereskedelmi miniszter a város közönségének azon határozatát, hogy az iparos tanonciskola tanulói 1 frt., a kereskedelmi iskolai tanulók pedig 5 frt. beiratai díjat fizessék, megsemmisítette, s a tanács intézkedett, hogy a már befizetett díjak visszatérítsenek. — Az adófelszámolási bizottság rendes tagjává **B e r n a c s k y** Géza és póttaggá **P e t r o v i t s** Simon választott meg. — A városi tanács indítványára a **N i e d e r** Ferencz elhalálozása által megürült házi és árvapénztárnoki s esetleg a házi és árvapénztárnoki ellenőri állás betöltése céljából 3 heti határidővel pályázat hirdettek. — A közgyűlés legfontosabb tárgyat az építészeti bizottság jelentése képezte, a kiépítendő szerb iskolák tervei tekintetében. A város törvényhatósága még a mult évben tartott közgyűlésében elvileg kimondotta, hogy a szerb hitközséget biztosítja az iránt, hogy az építendő új iskolában 20 éven keresztül 17 iskolai helyiségért évi 3910 frt. hazbért fog fizetni, de csak azon feltétel alatt, ha az építési tervek az illetékes iskolai főhatóság által helyben hagyatnak. A szerb hitközség ezen közgyűlési határozatnak eleget tett, bemutatja az illetékes hatóság által jóváhagyott terveket, melyeket az építészeti bizottság is elfogadott. A városi tanács indítványozza, hogy mondja ki határozatilag a közgyűlés, hogy a bemutatott terveket az építészeti bizottság észrevételeinek fentartása mellett elfogadja, s hogy a 3910 frtot 20 éven keresztül megadja. **H ö s c h l** Frigyes azt indítványozza, hogy a város saját telkén maga építse fel a nevezett iskolákat, s hogy azokat a város, mint tulajdonat engedje át a szerb hitközségnek használatra. A tárgyhöz szözlottak még **R o t t l e r**, **G r e n c s a r s z k y** és **A n d r e j e v i t s** képviselők, mire névszerinti szavazás következett. A tanács indítványa mellett szavaztak 44-en, ellene 30-an, így az határozattá vált és jóváhagyás végett felterjesztetik. — A ver-

secz-kubini vasútvonal részére törzsrészvények kiszolgáltatása ellenében megszavazott 35.000 forint fedezése céljából a város közönsége a verseczi takarékpénztárból 5% kamat mellett 35.000 frtos függő kölcsönt vesz fel. — **B á r ó** **S t o j a n o v i t s** György segélyt kér a tervezett versecz-lugosi vasútvonal részére. A közgyűlés a tervezett vasútvonal nagy fontosságát belátván, elvben kimondja, hogy annak létesítését annak idején úgy erkölcsi, mint anyagilag is gyámolítani fogja. — A nyugdíj alap bizottság azon jelentése, hogy ezen alap 1892. év végével 17.551 frtot tett ki, tudomásul vétetik. — A kápolnahegyen 1339 □-ól területű pusztta földrészlet **N e u k o m m** Károlynak szözlővel való beültetés és befásításra 20 évre, évi 4 frt. haszonbér mellett — bérbeadatik. — A betegekedő **F r i e d r i c h** Károly városi tanácsos 3 hónapig terjedő szabadságidőt kap.

Pálffy Elemér kormánybiztos Fehértemplomban. Pálffy Elemér országgyűlési képviselőt — mint azt már említettük — a földmívelés-miniszter a délmagyarországi kincstári homokterület beültetése és művelése ügyében kormánybiztossá nevezte ki. Pálffy márcz. 22-én érkezett ezen ügyben Fehértemplomba, hogy az ottani ez ügyben illetékes egyénekkal értekezzen. A földm. miniszter terve szerint ugyanis a homokterületből még ezen tavasszal Fehértemplom mellett 1500 és Kubin mellett 400 kat. hold vétetik munkába. A beültetésre szükséges szözlővesszőket 1000 darabonként mérsékelt 5 frt. árban kapja az illető bérlő. A kormánybiztos mellé a pancsovai állami jószágok igazgatója, **b r. F i á t h**, **D e l i b l á t r ó l** **M á t y u s**, egy mérnök, egy szözlőszeti vándortanító és egy irnok rendeltetett ki segítségül. A fehértempl. nagygyűlésén **D s i d a** főjegyző hangsúlyozta, hogy az 1500 holdból, a mit a kormány Fehértemplom lakóinak szánt, alig 800 hold művelhető, a többi használatlan. A bérlők köteleiségei: 20 holdat lehet bérelni, ennek egyharmadát akáczfával kell beültetni; a többi rész pedig 6—8 év alatt egészen kötelesek beültetni. — Különben a polgárság Pálffy kinevezésének örül, mert kedvelt egyén volt már ottani hivatalnokskodása alatt és erélye, munkakedve s a mellé adott szakférfiak közreműködése mellett a vidék lakosságának anyagi helyzetét elősegíteni van hivatva. A fentebbiekkel kapcsolatban felemlítjük, hogy Pálffy az érdekelt községeket személyesen bejárja, minden körülményt fontolóra vesz, hogy az ültetési módot annál biztosabb alapra fektesse. Választói mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták, de mint a „Délm. Közlöny“ írja, a lelkesedés tetőpontját **U l m á n** érte el f. hó 25-én, hol az érkező képviselőt és kormánybiztost a község házában a község képviselye nagyja várta. Ott egy szónok a nép háláérzelmeit tolmácsolta, különösen a „Házközségi törvény“ módosításának követeléseért, a homok-pusztta szözlővel való beültetésének kieszközöléseért s t.; mire Pálffy köszönetet mondott a szép fogadtatásáért s a szözlő-ültetés módjait fejtegette. Innen „zsviú Pálffy“ kiáltások közt a nép a vendéglőbe kísérte őt, hol izlésesen terített asztal várt az érkezőkre. A banketten a temesvári és a környékbeli intelligencia vett részt. A pohárköszöntők sorát **B e r á n** Oszkár, grebenácsi jegyző nyitotta meg, Pálffyra emelve poharát. Pálffy válaszában ígerte, hogy a vidék fogusult érdekeit ezáltal is tőle telhetőleg fogja védeni; majd **K o l á r o v**, ulmai jegyző **K e h l e r**, károlyfalvi járásbíróra emelte poharát.

† **Tarnói Buócz Jánosné, szül. Bényi Szalay Czeczília** úrnő, t. Buócz János nyugalmaz. főszolgabíró köztisztviselőben és erényekben gazdag neje, t. Buócz Béla, verseczi kir. járásbíró édes anyja elete 76-ik, és házassága 54-ik évében márczius hó 28-án Nagyszentmiklóson elhunyt s a mult csütörtökön nagy részvét mellett kísértetett végső nyughelyére. Aldás és béke poraira!

Halálozások **Dr. M i l o s z a v l y e v i t s** György, verseczi régi híres ügyvédet nagy csapás érte, a mennyiben forrón szeretett neje szül. **N e s z t o r o v i t s** Nána úrnő elete 48-ik évében elhunyt s a lakosság ritka nagy részvéte mellett a mult kedden kíséretelt ki végső nyughelyére. Elhunytak még a mult héten **B l u m** József kereskedő, egyike legtiszteltebb polgárainknak, s hirtelen elhalt **S p a i t s** József, városi adóhivatali ellenőrnek kedves négy éves kis leánya. Aldás és béke poraikra!

Hirtelen halál. **B a k a l o v i t s** József, verseczi adóügyi tanácsos nagy pénteken még teljes jó erőben és egészségben végezte teendőit, este a honvédlaktanya mellett fekvő jégpinczeben vigan mulatott barátaival — mig úgy éj-

fél-tájban egyszerre rosszul érezte magát és barátjainak karjai közt szívzélhűdésben elhunyt. Béke poraira!

Jegyzőválasztás. Az opaticzai körjegyzői állásra a múlt napokban Jovánovits János főszolgabíróágunknál eddig közmegelegedésre működött irnok választatott meg egyhangulag.

Magyar társasestély. „Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesülete“ márczius hó 25-én, a mult szombaton oly fényesen sikerült társas estélyt rendezett a „Szöllvényigéhez“ címzett vendéglő nagy termében, mely estély előkelő nagy községével, a más városokból érkezett vendégek jelenlétével, gazdag műsorral az egyesület régi jó hírnévének örvendő társasestélyei közül is kivált. A műsor első számát a nagybecskereki zeneegylet négy derék tagjának előadása képezte. Schmaazsenka Ernő, Rippka Armin, Grünbaum Arnold és Oroszi Frigyes, urak, műkedvelőknél ritkán tapasztalt precizitással adták elő zongora, hegedű és gordonkán Niels W. Gade „Novelett“-jét. Schlemmer Stefánia k. a., a verseczi leányok díszes bokrétajának egyik legszebb virága Petőfi „A csárda romjai“ című örök szép költeményét szavalta helyes hanghordozással és mély érzéssel. Már előre felviharzott a taps, midőn Malenicza E. k. a. zongora kísérete mellett Paunkovits Z. k. a. énekelt szebbnél szebb magyar dalokat. A zongora kíséret valóban művészi volt, a dal gyűjtött, úgy hogy a közönség ismételtelen szinte tunteőleg hívta a szereplőket az emelvényre. Paunkovits Z. erre egy pár mélabus szerb dalt énekelt. Azt is éppen úgy üdvözölte a közönség mind a magyar dalokat, — harmadszor is hallani kívánta a szereplőket. Gérecz Károly, főreáliskolánk derék fiatal tanára, lépett most az emelvényre megkapó szónoki hévvel, — oly sikerült monologot adott elő, mely elejétől fogva végéig szinte lekötötte, lebilincselte a közönség figyelmét. Saint Saens „Dans Macabre“ című művét Malenicza E. k. a. és Osztóits Iván úr adták elő két zongorán művészi tökélyvel, majd pedig Kutkay Irma k. a. zongora kísérete mellett Petko Zoltan adta elő a Hajnaluram című melodramát (szövegét írta E. Kovács Gy.; — zenéjét Kelemenné Berta). A sok nehézséggel járó darab begyakorlása dicséretére vált az előadókna. Végeztül ismét a derék nagybecskereki vendégek ragadták el a közönséget. Zongorán 4 kézre, hegedűn és gordonkán szebbnél szebb magyar dalokkal kedveskedtek. Különösen remek volt Schmaazsenka E. gordonkajátéka. Fogadják a nagybecskereki vendégek közreműködésükért ez úton is az egyet hálás, benső köszönetét. Az társas estély bevétele 96 frt. tett ki, a mely összeg 50 kros belépti díj mellett leginkább mutatja, hogy mily látogatott volt a társasestély. A rendezés érdeméből a vigalmi bizottság tagjain kívül Czvach Gyula főreálisk. tanár, vig. biz. elnököt illeti meg az országrész.

Német múzsa. Daczára annak, hogy a philoxera tönkre tette szőlőinket, daczára annak, hogy kereskedőink, iparosaink körében nagy az örökös panasz, „hogy rossz időköt élnek“; — a német múzsa több féle alakban mégis csak felkeresi ismételtelen városunkat s a régi emlékek után, azt reméli, hogy itt boldog otthont találhat. Nem kívánunk senkinek rosszat, de alig hisszük, hogy a verseczi német ajku publikumnak ilyenmü megrohanása meghozná a kívánt sikereket, s valami nagyon telt bugyellárist vinnének el magokkal a bennünket szerencsétlétől, s a német múzsa szolgálatában álló csapatok. A mint német lapársaink hirdetik I. A Kohn-féle nemzetközi szállodában a Rohmes tereczett fog az ünnepek alatt működni — majd 2-szor a „Weinrebe“-ben, Glesinger, „Oberregisseur der Preszburg-Temesvári Oper“ fog husvét szerdáján hangversenyt tartani. (Arak: I. hely: 1 frt. 20 kr.; — II ik 80 kr.; — III-ik 50 kr. Jegyek Wettel és Veronitsnál kaphatók) és 3-szor a Haberland Frigyes igazgatása alatt álló német színtársulat fogja megkezdeni 8 előadásra terjedő vendékszereplését a Czéh-féle színházban.

A magyar korona országai vörös kereszt egyletének verseczi fiókja rendes évi közgyűlését f. hó 16-án fogja megtartani, s egyik legközelebbi választmányi ülésén elhatározta, hogy pénztára javára különféle előadásokkal összekötött tanczestélyt is fog adni, melynek rendezését Weichert Károly, városi főjegyző sziveskedett elvállalni.

A verseczi lövészársulat megnyitó ünnepe husvéthetfőjén d. u. 2 órakor fogja megtartani. Rendező Bernátsky Géza.

A verseczi férfi-dalárda a jövő szombaton tartja meg hangversenyyel összekötött tavaszi tanczkoszoruját. A hangversenyre több rendkívül érdekes ujdonságot tanított be Renger karmester.

A délmagyarországi tanítóegylet verseczi fiókegyesülete tavaszi közgyűlését f. hó 19-én fogja megtartani Kustélyon.

A lugosi magyar színügyet gyámolító egylet a következő hivatalos átiratot intézte magyar nyelvterjesztő egyesületünkhöz:

Lugosi magyar színügy gyámolító egyesület.

17. sz. 1893.

A „Versecz és vidéke“ magyar nyelvterjesztő egyesülete tekintetes Elnökségének Verseczen.

Egyesületünk f. é. márczius 22-én tartott választmányi ülése örömmel értesült az egyesület 38-ik számú átiratából, hogy az általunk fölvetett „Délvidéki szini szövetkezet“ eszméjét helyesli s annak megvalósításához készséggel járul; mert e szövetkezet állandó gyökereket van hivatva lerakni a délvidéken a nemzeti színészet állandósításának, mi egyértelmű a magyar állameszme izmosodásával. Midőn a további buzgó támogatást kérjük, egyúttal tudatjuk, hogy a Verseczen tartandó közös értekezletre Suttág Ferenc választmányi tagot és Dr. Dengi János, egyesületi titkárt küldtük ki, kik az összejövetel idejét kellő időben közölni fogják.

Lugos, 1893. márczius 22-én.

Hazafias tisztelettel

Dr. Dengi János, titkár.

Jakabffy, elnök.

A pancsovai „Gromon egyesület“ képviselével Zsidó Domok. titkár és Molnár József jegyzőbizta meg. A „Délvidéki szini szövetkezet“-ről a „Krassó Szőrenyi Laook“ a következőkben emlékezik meg. „A délvidéki szini szövetkezet, melynek eszméjét a lugosi színügy-gyámolító egyesület vetette föl, már megvalósultnak tekinthető. A felhívásra, melyet a lugosi egyesület a pancsovai Gromon-s a verseczi magyar nyelvterjesztő egyesületekhez intézett, mindkét egyesület hivatalosan válaszolt s örömmel jelentette csatlakozását. E szerint Lugos, Versecz és Pancsova városok kölcsönösen szövetkeztek, hogy itt a délvidéken a magyar színügyet olyképpen fogják támogatni, hogy mind három város lehetőleg jó színlelőadásokat élvezhessen, a szerződöttetendő társulat meglegyen mentve az anyagi zavaroktól, ami együttvéve annyit tesz, hogy a tönkretett magyar színészet hitele necsak helyreálljon, hanem állandósíttassék is. E szövetkezés annyiban fontos, hogy hat hónapon át biztosítani van hivatva egy mindenesetre előkelőbb szintársulat teljes existenciáját s ezen idő alatt három városnak, melyben eddig rendszerint csak szomorú és elzűllött truppok fordultak meg, jó s a körülményekhez képest jeles előadásokat adjon. Két oly eredmény, miről eddig a délvidéki városokban álmodni sem lehetett. Most már a szövetkezet életrevalóságához csak az szükséges, hogy mind a három város közönsége necsak felfogja ennek fontosságát, hanem a kellő áldozatkészséggel támogassa is. Tulajdonkép nem is áldozatkészségről van szó, hanem egyszerűen arról, hogy közönség, miügényeihez képest, saját magának a bérletekkel minél jobb előadásokat biztosítson. Olyan alku, melyben mind a két fél (színészet és közönség) csak nyerhet. Aki meguntá már a rossz előadásokat s jó előadásokat akar látni: az menjen színházba, biztosítsa a bérleteket; minél inkább megy, minél többen mennek, annál kiünőbb szintársulatot élvezhetnek. Ez bizonyára olyan áldozat, mint mikor egyik zsebbünkből a másikba tesszünk a pénzt. Mert a szövetkezet életrevalóságát első sorban az dönti el, mennyire képes Versecz és Pancsova bérletekkel biztosítani az évadot s mennyit tudnak esetleg magé e mellett pénzbeli vagy egyéb segélyt is nyújtani?

Jellemző kis epizód játszódott le a mult kedden megtartott nevezetes törvényhatósági közgyűlésen. R-r város atya nagy hévvel emlegette az „unsere deutsche Volksschule“-t — A jóérzelmű reprezentánsok egy része — a kik pedig nem igen értik és beszélnek a magyar nyelvet — nem valami nagyon hangosan ugyan — de tiltakozni kezdtek, halk moralylyal a kifejezés ellen. „Wir haben keine deutsche Volksschule, wir haben ungarische Volksschule“ — — — Az idők szép jele volt ez a tiltakozás! Nem tudjuk, hogy kik hangoztatták, de hallottuk sajját füleinkkel — s kötelességünknek ismerjük azoknak a derék „helyreigazítók“-nak tiszteletére „éljen“-t kiáltani, s velünk együtt élteti őket e város minden hazafias polgára.

A verseczi kovácsok és kocsigyártók régi czéhzászlóját — mely a róm-kath. templomban van, állandóan elhelyezve — tudvalevőleg ujonnan

renoválták s a beszentelése május 11-én fog megtartatni. A zászlóanyai tisztet Hemberger Bálintné úrnő kegyeskedett el vállalni. „Nagyon sajnós“ — jegyzi meg egyik munkatársunk, s utánna mi is — hogy a régi kékfejű sást a zászlórúd hegyen ujonnan megaranyozták, és ott hagyták! Oh pietás! pietás!

Egy szerencsétlen örült fiatal ember viselkedése tartotta a mult csütörtökön nagy izgalomban városunk közönségét. Thier Antal, helybeli gazdag polgár fia Károly, valami oly betegséget kapott, mely miatt a katonaságot is ott kellett hagynia. A betegség megtámadta és megzavarta a fiatal ember agyát szülői egy magán gyógyintézetbe adták, s minthogy nyugodtan viselte magát és állapota javult — onnan eleresztették. A szájalomra méltó fiatal ember újabb időben Verseczen tartózkodott szüleinél. Nem volt vele semmi baj! Bús komoran sétált az utcákon, ismerőseivel elég okosan is beszélgetett. Csütörtökön azonban már elővetették rögeszméi. A Kirchner-féle felvételi irodába is betoppant és a halálra ijedt kisasszonyt, ki egyedül volt helyiségben, megfenyegette, hogy miért irnak a lapok úgy Wekerleről. A k. a. feltalálta magát s a szerkesztőségbe küldte a szegény megzavarodottat. El is jött, és zavaros beszéddel emlegette a miniszteriumot, a mely szerint megszünt létezni. Ez az eset simán folyt le, de annál nagyobb feltűnést keltett az, hogy Nagy Pénteken délután a tisztelendő nővérekhez látogatott el, és ott őket nagyon megijesztette. Csoportosulás támadt a templom körül mig végre két városi rendőr elvezette a szerencsétlen fiatal embert. A szegény beteg eddigél nem tett senkiben kárt, de mindamellett nagyon is kívánatos lenne, ha hozzátartozói valamelyik gyógyintézetben helyeznék el, hol ki gyógyulhat bajából.

A Gyurkovits leányok. Ily cím alatt a mult pénteken hagyta el a sajtót Herczeg Ferencnek, városunk nagy fiának legújabb elbeszélés kötete, melyet Singer és Wolfner budapesti kiadó czég kiállításban bocsátott közre. A több mint 200 lapra terjedő műben, — melynek czimlapját (a hét Gyurkovits leány arcképeivel) Linek igen szép rajza díszíti — össze van gyűjtve, mind a hét Gyurkovits leány története, s így közvetlen egymásután elolvassva, bámulnunk kell H-g rendkívüli elbeszélő talentumát, mely a hasontárgyú elbeszélések mind egyikebe új életet bir teremteni, s az olvasó érdeklődését folytonos feszültségben tartani. Mi annak idejében egyenként többször is elolvastuk már e kedves történeteket, s most mikor a könyvet az udvarias kiadóczég ismertetés végett megküldte — le sem tettük addig mig nagy gyönyörrel végig nem olvastuk. Városunk intelligens közönségének — mely H-get pár nappal ezelőtt oly meglepő ovációkban részesítette — a legmelegebben ajánljuk az új könyv megszerzését. Ára 1 frt. 50 kr. Ugyancsak Singer és Wolfner-nél jelentek meg Herczeg Ferenc következő művei: 1. „Mutamur“ 26 elbeszélés. Ára fűzve 1 frt. 40 kr. diszkiadás 3 frt. 2. „Fenn és Lenn“ regény ára 1 frt.; — sajtó alatt van: „Második szerelem“. Herczeg Ferenc, városunk fia iránt azzal mutathatjuk, meg leginkább tiszteletünk és szeretetünket, ha műveit terjesztjük. Nem szabad volna azoknak egy előkelő verseczi család könyvtárából sem hiányozni. A könyvek Kirchner J. E. özvegyénél kaphatók.

A Pollar-féle betörés tettesei, mint megbízható jelek mutatják, már nyomába jutott rendőrségünk. A vizsgálat és nyomozás érdekében ez idejüleg többet nem írhatunk. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy rendőrségünk újjaszervezésének szükségességét már régebben belátták az illetékes körök, s hogy arra szükség is van, azt tudja mindenki. Ily nagy városban, mint a milyen Versecz, elenyészőleg csekély a rendőrök száma.

Feleség és anyagiilkos. A Verseczhez közel fekvő Kustélyon véres családi tragédia játszódott le a mult vasárnap este — Kettős gyilkosság, a legborzadalmasabb, a legvéresebb egyike, milyenről a délvidék izgalmas bűnkronikáiban valaha írtak. Bogsa György, kustélyi gazda már hét év óta vadházasságban élt Rachilla Gila nevű fiatal leánynyal. Eleinte igen jó egyetértésben éltek együtt az öreges paraszt gazda és a fiatal tüzvéri parasztleány. — De azután a paraszt gazdába belebujt a féltékenység ördöge s talan okkal, vagy talan ok nélkül sokat cvívódott, veszekedett a fiatal asszonymyal, ki e miatt elhagyással is fenyegette. Vasárnap este újból összeszólkóztak. És ekkor

a dühtől, féltékenységtől elbódult paraszt kés-
sel rontott a menyecskére. A fiatal asszony
menekülni sem tudott a szobából, mivel a dü-
högő paraszt bezárta a szobaajtót is. A leány
sikoltozva védekezett, könyörgött az örvögő
paraszthoz, ki azonban 5 késszurással némitotta
el véres aldozatát. Sőt halálosan megszurta sa-
ját édesanyját Bogsa Annát is, ki a leányt ki-
akarta venni fia kezei közül. (Sebeibe bele halt
a mult szerdán. Szerk.) A vizsgálatot ezen ügy-
ben Seemayer Béla ambicziózus albiránk
vezeti. A gyilkos parasztot azonnal letartóztatta
a csendőrség.

Irodalom.

Magyar-szerb szótárt írtak a magyar tud. aka-
démia felhívása folytán és anyagi támogatása mellett, Bran-
csits Blagoje és Dr. Dérra György újvidéki szerb. főgym-
tanárok. Szerzők e nagybecsű munkával a szerb lexiko-
graphia terén rég érzett hiányt enyészttették el s míg 3 évig
folytatott munkásságuk egyfelől tudományos készültséggel
dárosult, alapos tanulmányra, az adatok gondos összegyű-
tésére és lelkiismeretes feldolgozására vall, a szótár ezen,
magyar része másfelől az által emelkedik belső értékében,
hogy a magyar nyelvnek kivált újabb időkben tett történelmi
fejlődését és haladását mindvégig figyelemmel kíséri, értéke-
síti, amellet pedig a magyar szólásokat, szólásmódokat is
gondosan felüli. A 658 nagy oldalra terjedő, csinos kiállí-
tású műnek — mely befejezőképp ugyancsak betűrendben
kiegészítéseket és javításokat tartalmaz két oldalon — ára
négy forint.

Szerkesztői üzenetek.

Helybeli kedves lapársainknak. Ismert do-
log az, hogy magyar honfiak, annak demonstrá-
lására, hogy szívvel, lélekkel a magyar nemzeth-
hez akarnak tartozni, neveiket megmagyarosít-
ják; a magyar haza, mely szeretettel öleli keb-
lére minden édes fiát, megkönnyíté ezen szán-
dékuk megvalósítását; csak egy kérvényükbe
kerül. De van a névmásításnak egy másik neme
is, midőn az irodalmi téren működő férfiú nem
a pjtától örökölt, hanem tetszése szerint
valasztott név alatt bocsájtván közre szellemi
termékeit, ha ezek bevállanak, új nevéhez fűzi
minden hírét dicsőségét, és tisztelői e néven be-
csülik meg őt. Így János szász király mint „P h i -
l a l e t e s” ismeretes a német irodalomban, s e
néven magasztalja a nagy német nemzet; — Ro-
mánia királynéját csak mint „C a r m e n S y l -
v i á”-t ismerjük. Szathmáry Józsefet nem ismeri
senki, de mint „Szigligeti Edé”-t félszázad
óta tapsolja meg a színházlátogató közönség;
Radakovits Józsefet, a tudós férfiakat kivéve,
senki sem, de mint „Vas Gereben” minden
magyar ember előtt ismert kedvelt, népies re-
gényei s élczeiről; — hallottak valamit Petro-
vics Sándorról? — nem; — de „Petőfi Sán-
dor” nevével ugyebár még az iskolás gyermek
is lelkesedik; — és így tovább Az újabb
időben a magyar irodalom terén egy új csillag
tűnt fel: **Herczeg Ferencz**, városunk szü-
lött. Örömmel, szeretettel, tisztelettel fogadta
az összes polgárság a mult napokban, midőn fa-
laink között időzött, mert új irodalmi neve
alatt diszt hozott szülővárosára és jól esett an-
nak fényében kissé sütkéreznünk. — Mégis a
helybeli társapok: a két német, a szerb es a
magyar nyelvű, ma ravatalon fekvő „Nemzetör”
az ünnepekről referálván, csökkönyösen csak
Herczog családi nevével emlékeztek meg róla! —
Akar csak a négy evangelistákat idéznők rájuk:
Máté 13. rész, 55. 57. vers, — Márk 6. rész,
3. 4. vers, — Lukács 4. rész, 24. vers és Janos
4. rész, 44. vers és 6. rész, 42. vers. — De nem
akarjuk rájuk alkalmazni; inkább teljes készsége-
gel elfogadjuk, hogy olyanféle rosszul alkalma-
zott lokálpatriotizmus volt, mint mikor a —
ler — ger — ter — ber s a t. szótaggal vég-
ződő nevű városi képviselő urak a községi nép-
iskolákat folyton folyvást „Deutsche Schule”-nak
nevezik, holott azok a mi iskolaszékünk ország
szerte lelkesedést keltett régibb határozata sze-
rint magyar tannyelvű iskoláknak jelen-
tek ki.

meghülés által keletkezett betegségek legnagyobb része,
nagyon könnyen volna megelőzhető alkalmas háziszerek
azonnali alkalmazása által. A Horgony-Pain-Expeller ily
esetekben a

legjobb bedörzsölés.

Hasonló jó eredménnyel használható csúsz, köszvény
és tagszaggatás, valamint fejfájás, hátfájalmak, csipő-
fájalmak stb. ellen és majdnem minden háztartásban
készleten van. Ezen szer 40 kros, 70 kros és 1 frt
20 kros üvegekben majdnem minden gyógyszerárban
kapható. Minthogy értéktelen utánzatok is léteznek,
kifejezetten:

a **Richter-féle Horgony-Pain-Expeller**
kérendő.

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütör
tökön f. hó 23-án a következők voltak a piacz
árak: Búza legjobb 6 frt. 40 kr., közepszerű 6
frt. 40 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 30 kr., közép-
szerű 5 frt. 10 kr., Rozs legjobb 5 frt. 40 kr.
Árpa legjobb 5 frt. — kr., közepszerű 4 frt. 75
kr., Zab 4 frt. 60 kr., Kukoricza 3 frt. 60 kr.,
Marhahús 58 kr., Disznóhús kilója 48 kr.

**A ki jó és olcsó sört akar inni,
keresse fel Kovás Ferencz
első verseczi sörcsarnokát a főtéren,
a hol
egy pohár kőbányai sör 8 kr.**

Mentül több látogatásért esedezik a sörcsar-
nok tulajdonosa.

2387. sz. — 1893

Pályázat.

Versecz város törvényhatóságánál az évi
1000 frt. fizetéssel javadalmazott házi és árva-
pénztárnoki állás, és esetleg az évi 900 frt.
fizetéssel javadalmazott házi és árvapénztári el-
lenőri állás választás útján betöltendő.

Az ezen két állásra pályázni óhajtoknak
az 1893. évi I. t.-cz. értelmében kellően felsze-
relt kérvényei legkésőbb f. évi április hó 22.
napjáig rudnai Nikolits Sándor főispán úr
Ó Méltóságánál benyújtandók.

Verseczen, 1893. é. márczius hó 30-án.

Seemayer, polgármester.

A tavaszi és nyári évadra!

Henn Adolf,

kalap-gyári-raktára,

főtér, Mazsary-féle ház (előbb Fuchs-féle ház),

ajánlja gazdagon felszerelt, régi jó hirnévnek örvendő raktárát, melyben legkülönfélebb
úri és gyermek-kalapok, szövet és szalma-kalapok, útazó, dolgozó,
házi és üzleti sapkák, továbbá cylinderalapok és klakkok a legnagyobb
választékban kaphatók

A legújabb, legolcsóbb és legszolidabb kivitelű árúk Lámulatos olcsó árakon.
Minden a kalaposrágba vágó javítások, átalakítások azonnal és a legpontosabban
eszközöltetnek.

A FIÓK-ÜZLETBEN

Andrássy-sétatér, Georgievits Milán-féle ház,

mivel ezen üzlettel felhagyok, mindenféle árú a legolcsóbban kerül eladásru.

Tisztelettel

Henn Adolf.

**Hidegviz-
gyógyítóintézet**

nyílt meg

Ujvidéken

márczius 1-én alólirottak felügyelete
alatt, mit a n. é. közönségnek becses
tudomására hozunk.

Dr. Stanojevics

Dr. Velimirovics.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdonosa s nyomása.